

1F4

D1

D.El.Ed. Examination

NOVEMBER, 2018

First Year (2016 Revised Syllabus)

PROFICIENCY IN MARATHI (Part I)

Time : 11.00 to 1.00 Hrs.

Date : 3/12/2018

(3 Pages)

Max. Marks : 40

1. (अ) रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरा व विधाने पुन्हा लिहा : 2
- (1) क्रियेचा बोध करून वाक्याचा अर्थ पूर्ण करणाऱ्या विकारी शब्दाला
..... असे म्हणतात.
- (2) मूलभूत भाषिक ध्वनींना म्हणतात.
- (ब) चुकीचे विधान दुरुस्त करून लिहा : 2
- (1) गुरुजींनी अर्जुन आर्शिवाद दिला.
- (2) झाडावर फूल उमलला.
- (क) खालील प्रश्नांतील घटकांचा योग्य क्रम लावा : 2
- (1) तालव्य, मूर्धन्य, कंठ्य, ओष्ठ्य, दंत्य.
- (2) विराज, शहामृग, रवी, गणेश, जग.
- (ड) प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा : 2
- (1) भाषण म्हणजे काय ?
- (2) 'ह' हा ध्वनी कोणत्या प्रकारचा ध्वनी आहे ?

D1

1 of 3

P.T.O.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 60 ते 80 शब्दांत लिहा :

8

- (1) फरक स्पष्ट करा : प्रमाण भाषा व बोली भाषा.
- (2) विद्यार्थ्यांचा व्याकरणाचा पाया पक्का होण्याकरता इयत्ता 4थी करता दोन शैक्षणिक साधन तयार करा.
- (3) भाषणाचे कोणतेही दोन प्रकार लिहा.
- (4) संभाषण कौशल्याच्या विकासाकरता शिक्षक म्हणून कोणते उपक्रम राबवावे ?
(कोणतेही चार)

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 120 ते 160 शब्दांत लिहा :

12

- (1) संप्रेषण म्हणजे काय ? संप्रेषण प्रक्रिया आकृतीद्वारे कशी स्पष्ट करावी ?

किंवा

संबोधांचे विकसन करण्याकरता शिक्षक म्हणून कसे अध्यापन करावे ?

- (2) विशेषण म्हणजे काय ? विशेषणाचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- (3) कार्यात्मक व्याकरण म्हणजे काय ? ते सांगून उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- (4) संभाषण कौशल्यात उच्चारशुद्धता व स्वराघाताचे ज्ञान आवश्यक असते हे विद्यार्थ्यांना कसे पटवून द्यावे ?

किंवा

सुस्वर वाचन व कथाकथन याद्वारे श्रवणक्षमतेचा विकास करण्यासाठी तुम्ही कोणत्या उपक्रमांचे आयोजन करावे ?

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 ते 250 शब्दांत लिहू :

12

- (1) मराठी भाषेतील व्याकरणाचे नियम विद्यार्थ्यांनी आत्मसात करण्याकरता कोणते उपक्रम राबवावे ?
- (2) श्रवणकौशल्य आत्मसात केल्यामुळे कोणकोणते फायदे होतात ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.

किंवा

नाम म्हणजे काय ? नामाचे प्रकार कोणते ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.

- (3) विद्यार्थ्यांचा शब्दभांडार वाढविण्याकरता तुम्ही कोणते उपक्रम राबवावे ?